

Høringssvar fra Post- og teletilsynet - Samferdselsdepartementets forslag til endringer i ekomloven, ekomforskriften og nummerforskriften

Til ekomloven § 1-2 om saklig virkeområde

Forslag til endring i ekomloven § 1-2 første ledd første punktum lyder:

"Loven gjelder virksomhet knyttet til *elektronisk* kommunikasjon, *herunder bruk av elektronisk kommunikasjonsnett og elektronisk kommunikasjonstjeneste med tilhørende fasiliteter, tilhørende tjenester og utstyr.*"

Etter PTs syn blir det ikke riktig å si *herunder* fordi "*bruk av elektronisk kommunikasjonsnett og elektronisk kommunikasjonstjeneste med tilhørende fasiliteter*" nettopp er definisjonen av hva som er elektronisk kommunikasjon etter den nye definisjonen i ekomloven § 1-5 nr. 1. Etter PTs syn er det tilstrekkelig å si:

"Loven gjelder virksomhet knyttet til *elektronisk kommunikasjon og tilhørende utstyr*"

Alternativt kunne angivelsen av virkeområdet gis slik: "*Loven gjelder virksomhet knyttet til elektronisk kommunikasjon, elektroniske kommunikasjonsnett og elektronisk kommunikasjonsutstyr*"

Elektronisk kommunikasjonsutstyr bør være inkludert i virkeområdet siden det er knyttet en omfattende regulering og virksomhet til utstyrssiden, ikke bare selve anvendelsen eller bruken av elektronisk kommunikasjon

Ekomloven § 1-2 annet ledd er endret. I første punktum er det foreslått en mulighet for Kongen til å gjøre unntak fra virkeområdet. Det vises i merknadene til Ot.prp. nr. 72 (2006-2007) og at forslaget er en presisering av endringen som ble gjennomført ved den proposisjonen. Videre er det foreslått et nytt annet punktum i annet ledd som sier at Kongen i tvilstilfeller kan utvide lovens virkeområde. I tilfeller der det kun er snakk om at Kongen skal avgjøre om en tjeneste faller innenfor lovens saklige virkeområde, vil gjeldende § 1-2 annet ledd være tilstrekkelig. Et slikt vedtak kan enten være et enkeltvedtak dersom det er snakk om å vurdere lovens anvendelsesområde i et konkret tilfelle, eller en forskrift dersom det er snakk om å gi generelle regler om rekkevidden av lovens virkeområde. Er det derimot snakk om et vedtak om unntak fra eller utvidelse av lovens virkeområde, antar PT at det bør skje i *forskrifts* form fordi unntaket eller utvidelsen må gjelde alle tilbydere av den aktuelle virksomheten/tjenesten. Myndighet til å gi forskrifter som fraviker bestemmelser i loven forutsetter at det foreligger en klar hjemmel. Hvis man i et tvilstilfelle kommer til at en tjeneste/virksomhet faller *utenfor* lovens virkeområde, kan man ikke i enkelttilfeller/overfor en enkelt tilbyder, utvide virkeområdet. Dette vil være i strid med legalitetsprinsippet.

Til ekomloven § 1-5 Definisjoner

Ny definisjon av "elektronisk kommunikasjonsutstyr"

Det foreslås å innføre begrepet "elektronisk kommunikasjonsutstyr". Ved å gjøre dette vil andre begreper som er definert i ekomloven kunne defineres nærmere begrepene slik som de forstås i alminnelig språklig bruk. Man vil også enklere kunne forholde seg til utstyrsreguleringen.

Elektronisk kommunikasjonsutstyr omfattes av egen utstyrsregulering. Dette gjelder spesielt Radio- og teleterminaldirektivet, Lavspenningsdirektivet, EMC-direktivet og Maritimt skipsutstyrsdirektiv samt deler av gjeldende luftfartsregulering. Ovennevnte regulering er for elektronisk

kommunikasjonsutstyr inntatt i norsk rett gjennom forskrifter fastsatt med hjemmel i ekomloven. Reguleringen setter tekniske krav og i noen tilfeller funksjonelle krav til utstyret for at det skal kunne plasseres på markedet og tas i bruk. Det vil derfor være en fordel å kunne benytte begrepet elektronisk kommunikasjonsutstyr i forbindelse med forvaltningen av regelverket. Blant annet kan dette være en fordel med tanke på fremtidige forskriftsendringer og forenklinger av regelverket.

Slik definisjonen er foreslått i høringsutkastet, må utstyr som benyttes til elektronisk kommunikasjon tolkes inn i begrepene "tilhørende fasiliteter" eller "elektronisk kommunikasjonsnett". Elektronisk kommunikasjonsutstyr kan være en del av en nettinfrastruktur, terminalutstyr som knyttes til et nettverk eller utstyr som kommuniserer direkte med hverandre. Direkte utstyr-til-utstyr kommunikasjon faller dessuten utenfor i foreslått definisjon av "elektronisk kommunikasjon" da denne form for kommunikasjon hverken inngår i et elektronisk kommunikasjonsnett i en normal forståelse av begrepet eller i "begrepet elektronisk kommunikasjonsstjeneste".

Videre må det antas at ekomloven har en betydning for nasjonal begrepsforståelse innenfor elektronisk kommunikasjon. Den bør derfor inneholde en definisjon av hva elektronisk kommunikasjonsutstyr er.

PT foreslår derfor at det tilføyes en definisjon av elektronisk kommunikasjonsutstyr som følger:

4. *elektronisk kommunikasjonsutstyr: utstyr som kan enten sende og/eller motta signaler for lyd, tekst, bilder eller andre data ved hjelp av elektromagnetiske signaler i fritt rom eller kabel.*

Den foreslåtte definisjonen vil kunne gjelde for alle typer utstyr som nevnt over. Rekkefølgen på etterfølgende definisjoner må endres tilsvarende.

Videre foreslås det at følgende definisjoner endres slik at elektronisk kommunikasjonsutstyr inkluderes:

1. *elektronisk kommunikasjon: bruk av elektronisk kommunikasjonsnett og tilhørende fasiliteter, elektronisk kommunikasjonsutstyr eller elektronisk kommunikasjonsstjeneste.*

2. *elektronisk kommunikasjonsnett: system for signaltransport som muliggjør overføring av lyd, tekst bilder eller andre data ved hjelp av elektronisk kommunikasjonsutstyr og hvor også tilhørende fasiliteter, funksjoner og nettverkselementer som ikke er aktive inngår.*

PT er av den oppfatning at disse endringene vil lette forståelsen av definisjonene og at loven med dette beholder det ønskede virkeområde i forhold til elektronisk kommunikasjon. Definisjonene bør også kunne stå seg godt i forhold til fremtidig utvikling. Med de foreslåtte endringene vil området for elektronisk kommunikasjon være definert ved følgende logiske elementer, noe som bør samsvare godt med den alminnelige forståelse av området:

Elektronisk kommunikasjon

Elektronisk kommunikasjonsnett

Elektronisk kommunikasjonsutstyr

Elektronisk kommunikasjonsstjeneste

Tilhørende fasilitet

Tilhørende tjeneste

Endret definisjonen av radioutstyr

I definisjonen av radioutstyr er det foreslått at produkt som bare mottar kringkasting er unntatt. I gjeldende direktiv 1999/5/EF Radio- og teleterminalutstyr, annekset I er rene mottakere for kringkastingssignaler av lyd og bilde unntatt fra direktivet. Imidlertid definerer direktivet "radioutstyr" i artikkel 2, avsnitt c) radioutstyr uten dette unntaket.

Dir. 1999/5/EF er for tiden under revisjon og tilpasning til varepakken. På siste møte i EUs rådgivende komité for direktivet (TCAM) den 21. - 22. juni 2010 la kommisjonen frem et forslag om å inkludere kringkastingsmottakere i virkeområdet for direktivet. Hensikten er å skape et mer

ensartet regime for håndtering av radiomottakere. I dag vil for eksempel rene kringkastingsmottagere falle utenfor virkeområdet til direktivet, mens mottakere som kan sende for eksempel over internett vil falle innenfor. Mottakerparametre kan dessuten være viktige for effektiv frekvensutnyttelse, noe som antakeligvis vil forsterkes gjennom kommende utvikling av teknologier som for eksempel "Software Defined Radio" og "Cognitive Radio".

Som et eksempel på ovenstående kan det nevnes at PT i dag er involvert i målinger av DAB-radioer. Dette for å kartlegge hvor "gode" mottakerne er i forhold til å kunne brukes som kanaler for samfunnsviktige meldinger under gjeldende frekvensplanlegging. Kompetansemessig, og for å sikre et robust regelverk mot fremtidige endringer, bør definisjonen av radioutstyr ikke ekskludere radiomottakere. Det foreslås derfor at foreslått definisjon av radioutstyr endres til:

radioutstyr: *elektronisk kommunikasjonsutstyr som tilsiktet utstråler eller mottar elektromagnetiske bølger i fritt rom.*

Ekomloven § 1-5 nr. 9 om radioutstyr kunne vært definert med frekvensområde tilsvarende ITUs Radioreglement 1.5, dvs. at den øvre grensen for tiden er satt til 3000 GHz

Til § 1-5 om offentlig telefontjeneste

§ 1-5 nr. 5 om offentlig telefontjeneste foreslås endret av departementet på bakgrunn av den teknologiske utviklingen som har funnet sted. I definisjonen er brukt ordet *innenlandske*, men PT foreslår at man benytter *nasjonale* som språklig naturlig hører sammen med *internasjonal* som er benyttet i samme setning. Det foreslås også innsatt et komma og ordet "som" for å skape litt luft i setningen.

Setningen blir da lydende slik: "Elektronisk kommunikasjonstjeneste som oppretter og mottar *nasjonale* eller *nasjonale* og internasjonale toveis taleforbindelser direkte eller indirekte ved hjelp av et eller flere numre i en nasjonal eller internasjonal telefonnummerplan, og som er tilgjengelig for eller beregnet til bruk for allmennheten."

Til § 1-5 nr. 10 om skadelig interferens

I forslaget ekomloven § 1-5 nr. 10 som definerer "skadelig interferens" (bestemmelsen er ny), savner vi veiledning i merknadene på hva som omfattes av "nød- eller sikkerhetstjeneste", spesielt "sikkerhetstjeneste".

Til ekomloven § 2-1 og ekomforskriften § 1-2 om registreringsplikt

PT støtter forslaget om å oppheve § 2-1 annet punktum. Videre støtter PT forslaget om at det ved registrering skal gis opplysninger om norsk organisasjonsnummer, jf. forslag til endring i ekomforskriften § 1-2 annet ledd nr. 1.

PT har tidligere foreslått å oppheve ekomforskriften § 1-2 annet ledd nr. 3 som sier at det i registreringsmeldingen skal opplyses om spesifikasjoner for de tekniske grensesnitt til elektronisk kommunikasjonsnett. Slike spesifikasjoner har tilbyder også plikt til å offentliggjøre etter ekomforskriften § 1-5. Siden spesifikasjonene er offentlig tilgjengelige, anser Post- og teletilsynet det nå som unødvendig at tilbyderne skal sende inn de samme spesifikasjonene i registreringsmeldingen. Dette vil være i tråd med målsetningen om å redusere næringslivets rapporteringsplikt overfor myndighetene. PT ber om at SD på nytt vurderer en slik endring i forskriften.

Til § 2-2 om måling og informasjon om kvalitet

PT er enig i de materielle endringene som foreslås vedrørende krav til måling av og informasjon om kvalitet i ekomloven og ekomforskriften.

I forslaget til ekomloven § 2-2 første ledd er det unødvendig å henvise til ekomloven – det er tilstrekkelig å skrive ”Tilbyder med leveringsplikt etter § 5-1 første ledd...”

Etter PTs syn bør forskriftshjemmelen i tredje ledd lyde:

”Myndigheten kan gi forskrifter om *måling av og informasjon om kvalitet*.”

Videreføring av ekomloven § 2-3 om spam

PT viser til departementets vurderinger vedrørende dagens regulering av spam og ondartet programvare i ekomloven § 2-3 annet ledd. Vi støtter departementets vurdering av at gjeldende regulering gir myndighetene tilstrekkelig hjemmel til å iverksette tiltak som skal forhindre spam dersom bransjenormen for spam eller andre frivillige ordninger ikke gir resultater. På nåværende tidspunkt er det således ikke behov for nye bestemmelser i ekomregelverket på dette området.

Til § ekomloven 2-4 om leveringsvilkår

PT slutter seg til forslaget til endring av § 2-4 annet ledd.

I ny § 2-4 tredje ledd er det foreslått en bestemmelse om bindingstid som skal gjelde alle sluttbrukere. Bestemmelsen i USO-direktivet artikkel 30 nr. 5 om maksimal bindingstid er begrenset til å gjelde forbrukere. Høringsforslaget vil innebære en mye videre krets enn forbrukere og vil etter PTs mening innebære et brudd med etablert praksis i bedriftsmarkedet. SD har begrunnet valget av begrepet sluttbruker med at gjeldende regelverk ikke benytter begrepet ”forbruker”. I merknadene til nytt tredje ledd framkommer det at reglene om bindingstid er ment som en forbrukerbeskyttelse og at regelens innhold vil være en kodifisering av den praksis som er utarbeidet i samarbeid mellom Forbrukerombudet og tilbyderne. Etter PTs syn er det uheldig at dette ikke kommer klart fram i lovteksten.

Til ekomloven § 2-5a om begrensning i tilgang

I rammedirektivet artikkel 1 nr. 3a er det en ny bestemmelse som gir et generelt forbud mot at sluttbrukers tilgang til ekomnett og -tjenester begrenses i strid med EMK, fellesskapsretten og andre grunnleggende rettigheter. Departementet er av den oppfatning at den nye bestemmelsen i rammedirektivet danner grunnlag for å vurdere om sluttbrukernes tilgang til og bruk av elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester bør lovfestes som grunnleggende ”rettighet” i ekomloven.

Departementet har søkt å lovfeste dette gjennom forslag til ny bestemmelse i ekomloven § 2-5a. og har også foreslått endringer i ekomloven § 2-5 femte – sjuende ledd. Forslaget til ny § 2-5a innebærer at sluttbrukers tilgang til ekomnett og -tjenester ikke kan begrenses uten hjemmel i lov eller forutgående domstolsavgjørelse.

Direktivbestemmelsen skal beskytte ”*slutbrugeres adgang til eller benyttelse af tjenester og applikationer via elektroniske kommunikationsnet*”. Det er ikke gitt noen nærmere definisjon av hva dette innebærer og umiddelbart kan bestemmelsen se ut til å ha et vidt anvendelsesområde. I punkt 4 i fortalen til endringsdirektivet sies det imidlertid at ”*I anerkendelse af at internettet er nødvendigt i uddannelsesøjemed og i forbindelse med den praktiske udøvelse af ytringsfriheden og adgangen til*

information, bør enhver begrænsning for udøvelsen af disse grundlæggende rettigheder være i overensstemmelse med den europæiske konvention om beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder”.

Dette tilsier at bestemmelsen primært skal beskytte sluttbrukeres tilgang til og bruk av Internett. Direktivbestemmelsen gjelder videre tiltak truffet av medlemsstatene.

Tilbyders tiltak – for eksempel på grunn av avtalebrudd – er ikke omfattet av artikkel 1 punkt 3a. Sett i lys av denne forståelsen av direktivteksten, vil forslaget til ny ekomlov § 2-5a ha en vesentlig lengre rekkevidde enn det som følger av Rammedirektivet artikkel 1 nr. 3a. PT vil i det følgende utdype dette:

Ordlyden i departementets forslag er så vid at den også vil omfatte stenging eller andre bruksbegrensninger som tilbydere ønsker gjennomført ved eventuelle avtalebrudd. Dette er åpenbart ikke hensikten med artikkel 1 nr. 3a. Departementet uttaler i høringsnotatet (side 13) at det ikke vil være i strid med artikkel 1 nr. 3a å videreføre dagens praksis hvor tilbyder uten forhåndstillatelse fra myndighetene kan avslutte avtale med sluttbruker grunnet mislighold. PT er enig i departementets uttalelser, men mener at dette forholdet ikke gjenspeiles i det foreliggende forslaget. Slik § 2-5a lyder, vil tilbyder ikke kunne avslutte sin leveranse av tjenester til en sluttbruker på bakgrunn av ordinære avtalerettslige misligholdsbeføyelse, uten å ha en forhåndstillatelse fra domstolen.

PT vil bemerke at vi i Norge ikke har regler som gir en mulighet for myndighetene til å blokkere eller stenge *sluttbrukere* ute fra ekomnett eller tjenester. Europakonvensjonen er allerede inntatt i norsk rett og tilsynet mener derfor at en særlig regulering ikke er nødvendig fordi norsk rett gir de rettssikkerhetsgarantier som er påkrevd i artikkel 1 nr. 3a annet ledd. Etter PT syn fordrer ikke rammedirektivet artikkel 1 nr. 3a om begrensninger i sluttbrukernes tilgang til Internett, noen lovendring. PT foreslår følgelig at forslag til ny § 2-5a utgår.

Til ekomloven § 2-5 om tillatte bruksbegrensninger

Nytt femte ledd:

Når det gjelder forslaget til nytt femte ledd, er forslaget ikke kommentert i merknadene. PT antar at forslag til nytt femte ledd er en implementering av USO-direktivet artikkel 28 nr. 2.

Direktivbestemmelsen er ikke ment som en generell bruksbegrensningsbestemmelse, men er å anse som et unntak fra plikten til å formidle anrop.

Som det klart fremgår av direktivteksten skal medlemslandene sikre at relevante myndigheter har hjemmel til å kreve at tilbydere stenger eller blokkerer tilgang til nummer eller tjenester dersom det foreligger svindel eller misbruk. Dette forholdet gjenspeiles ikke i departementets forslag, hvor det sies at det er tilbyder som gis tillatelse til å innføre en bruksbegrensning. På dette punktet er det således motstrid mellom direktivet og departementets forslag til ny bestemmelse. Det vises i denne sammenheng til det svenske høringsutkastet om gjennomføring av ekompakken der kompetansen til å kreve at tilbydere stenger eller blokkerer adgang til nummer er lagt til Konsumentombudsmannen, jf. forslag til ny 7 kap. 9a §.

Videre følger det av direktivbestemmelsen at denne bare omfatter nummer og tjenester som oppregnes i artikkel 28 nr. 1, jf. USO-direktivets fortale punkt 46. Denne begrensningen fremkommer ikke i departementets forslag til ny bestemmelse. Etter ordlyden i forslaget til nytt femte ledd, har bestemmelsen fått et vesentlig større anvendelsesområde enn direktivbestemmelsen.

PT vil også påpeke at begrepene svindel og misbruk ikke er nærmere definert i direktivet, men det bør likevel vurderes om det er behov for en nærmere regulering av innholdet i begrepene. En klargjøring av direktivbestemmelsens rekkevidde vil gi en avklaring på hvilke ”relevante myndigheter” som bør inneha kompetansen til å kreve sperring av adgang til nummer eller tjeneste.

Som nevnt innledningsvis gir direktivbestemmelsen ikke anvisning på en generell bestemmelse om bruksbegrensninger, men er kun et unntak fra plikten til å formidle anrop. Direktivbestemmelsen om plikten til å formidle anrop i USO-direktivet artikkel 28 nr. 1 er foreslått implementert i nummerforskriften § 17 tredje ledd. Unntaket fra formidlingsplikten bør innarbeides sammen med denne bestemmelsen. PT er imidlertid i tvil om nummerforskriften § 17 annet til fjerde ledd har tilstrekkelig hjemmel i lov. På denne bakgrunn foreslår PT å flytte forslag til ny § 17 annet til fjerde ledd til ekomloven kapittel 2, for eksempel som en ny § 2-4a, og at forslaget til nytt femte ledd i ekomloven § 2-5 tas inn i ny § 2-4a.

Forslag til ny § 2-4a:

Tilbyder av elektronisk kommunikasjonsnett og -tjeneste skal sikre at alle typer anrop fra sluttbrukere tilknyttet det europeiske telefonområdet termineres korrekt. Plikten gjelder ikke for anrop til *stedsuavhengige nummer dersom det er teknisk eller økonomisk uforsvarlig for tilbyder.*

Tilbyder av elektronisk kommunikasjonsnett og -tjeneste skal kunne formidle anrop:

- a) *til nummer i nasjonal nummerplan, herunder stedsuavhengige nummer*
- b) *til og fra den europeiske Direktivbestemmelsen om plikten til å formidle anrop i USO-direktivet artikkel 28 nr. 1 er nummerserien +3883 (European Telephony Numbering Space (ETNS))*
- c) *til nummer i nummerserien +800 (Universal International Freephone Number (UIFN) (Grønne nummer)*
- d) *til nummer i andre EU/EØS-lands nummerplaner, herunder stedsuavhengige nummer.*

Formidlingsplikten etter første ledd bokstav a til d gjelder ikke hvor en B-abbonent av økonomiske årsaker har valgt å begrense tilgang fra A-abbonenter lokalisert i særskilte geografiske områder eller dersom formidlingsplikten er teknisk eller økonomisk uforsvarlig for tilbyder.

Myndigheten kan pålegge tilbydere å sperre tilgang til nummer eller tjenester når det foreligger svindel eller misbruk. Tilbyder kan i slike tilfeller holde tilbake relevante samtrafikkinntekter eller andre relevante inntekter.

Nytt sjette ledd:

Forslaget om at bruksbegrensning som følge av betalingsmislighold ikke trenger myndighetens tillatelse og forslaget om utvidede varslingsregler, er i tråd med tidligere forslag fra PT. I merknadene til § 2-5 i vises det til nytt femte ledd om bruksbegrensning ved betalingsmislighold. Den aktuelle bestemmelsen er imidlertid foreslått som sjette ledd i lovforslaget.

Nytt § 2-5 sjette ledd er foreslått å lyde: Bruksbegrensning som følge av betalingsmislighold krever ikke tillatelse fra myndigheten. Forslaget til ny § 2-5a i ekomloven – hvis den blir stående slik den er foreslått – medfører at det nye leddet om bruksbegrensning ved betalingsmislighold bør omformuleres, for å klargjøre at det heller ikke er krav til domsstolsbehandling i disse tilfellene. Se imidlertid PTs merknad til § 2-5a der PT foreslår å ta ut forslaget til ny § 2-5a.

Nytt syvende ledd:

PT støtter departementets forslag om nye regler for varsling av tilbydere og sluttbrukere om bruksbegrensninger. Tilsynet mener at den foreslåtte bestemmelsen som tydeliggjør at myndigheten i særlige tilfeller kan varsle berøre parter, er hensiktsmessig og nødvendig. Etter PTs syn bør man i merknadene til foreslåtte syvende ledd om varsling understreke at varsling til myndigheten om bruksbegrensning som skyldes betalingsmislighold bare skal gjøres i tilfeller der slik bruksbegrensning gjennomføres overfor annen tilbyder, men ikke overfor sluttbruker.

Vedrørende oppheving av § 2-5 syvende ledd:

I merknadene til § 2-5 sies det at nåværende syvende ledd blir sjette ledd. Dette stemmer ikke. Nåværende syvende ledd er ikke videreført i forslaget til ny lovtekst slik merknaden til § 2-5 sier. I punkt 9 i omtalen av forslaget til den nye bestemmelsen i ekomloven § 2-5a, er det derimot sagt at § 2-5 syvende ledd må oppheves som følge av forslaget til ny § 2-5a. PT er ikke enig i dette. Som det fremgår av PTs merknad til forslaget til ny ekomlov § 2-5a, mener PT at denne bestemmelsen favner for vidt. Rammedirektivet artikkel 1 nr. 3a er ikke ment som skranker for tilbyders rett til å iverksette bruksbegrensninger ved mislighold av kontraktsforpliktelser. Forslaget til § 2-5a bør derfor tas ut eller omformuleres slik at bestemmelsen kun legger begrensninger på myndighetenes adgang til å stenge sluttbrukers tilgang til Internet. Legger man denne forutsetning til grunn, vil man ved å oppheve § 2-5 syvende ledd, avskjære myndighetens mulighet til å kontrollere og sikre kontinuitet i brukernes elektroniske kommunikasjon.

Til ekomloven § 2-7 om vern av kommunikasjon og data

I første ledd annet punktum brukes begrepet "inngripende" på lagrede data. Det kan fremstå som noe uklart hva som ligger i begrepet "inngripende" og hvorvidt dette har fått noen konsekvenser for den berørte. Det foreslås derfor at "inngripende" erstattes med "krenkende" som også sier noe mer om hvorvidt sikkerhetsbruddet eller risikoen for sikkerhetsbruddet har fått noen konsekvenser for abonnenten. I den danske oversettelsen brukes "forventes at krænke personoplysninger eller privatlivets fred".

Direktivet stiller krav til at abonnenten skal varsles uten unødvendig forsinkelse og det foreslås derfor at det i første ledd annet punktum tilføyes "skal tilbyder *uten unødvendig opphold* varsle abonnent eller bruker om dette".

Til ekomloven § 2-10 siste ledd om sikkerhet og beredskap

For å tydeliggjøre at forskrifter gitt i medhold av § 2-10 også kan gjelde for andre enn tilbydere, foreslås det følgende endringer i § 2-10 siste ledd:

"Bestemmelsen og forskrifter gitt i medhold av denne bestemmelsen, gjelder tilsvarende så langt det passer for andre enn tilbydere."

Til ekomloven § 2-15 og ekomforskriften § 6-6 om hemmelig nummer

PT støtter forslaget om å avvikle hemmelig nummer som en *pliktig* tjeneste for alle tilbydere av elektronisk kommunikasjonstjeneste. Det vises til begrunnelsen vi har gitt i vårt forslag til departementet om å avvikle tjenesten. Vi er samtidig enig i at det for tilbydere som velger å tilby en slik tjeneste bør settes klare krav til tjenestens innhold.

Departementet foreslår minstekrav til innhold i tjenesten ved å fastlegge obligatoriske elementer. I merknader til bestemmelsen (side 53 annet avsnitt) omtaler departementet at hemmelig telefonnummer kan innebære at telefonnummeret ikke fremgår av faktura. Det synes uklart om det er et krav til tjenesten eller om det er opp til tilbyderne selv å avgjøre om det skal være en del av tjenesten. Etter PTs syn kan skjult nummervisning jf. ekomforskriften § 6-1, neppe trekkes så langt at det gjelder faktura. SD bør klargjøre om dette er en frivillig tilleggstjeneste eller et krav til tjenesten hemmelig nummer.

PT foreslår at det stilles krav til at nummeret som skal være hemmelig ikke har vært brukt som annet enn hemmelig nummer av samme sluttbruker. Dette vil være i tråd med gjeldende praksis.

For å gi tilstrekkelig beskyttelse mot at andre enn sluttbruker selv kan gjøre endringer, er det foreslått regler i ekomforskriften § 6-6 annet ledd om at sluttbruker skal "*fremlegge entydig identifikasjon*". Forslaget har sider mot andre deler av regelverket. Krav til opplysninger som sikrer entydig identifikasjon av sluttbruker følger også av ekomforskriften § 6-2 første ledd. PT har tolket bestemmelsen slik at den innebærer et krav om at tilbyder av offentlig telefontjeneste må kontrollere opplysningene sluttbruker oppgir i forbindelse med registreringen, Tolkningen må ses i sammenheng med at det tidligere var mulig å registrere fiktive navn på sluttbrukere og at det i de senere årene har vært en økning av tilfeller av såkalte identitetstyveri. PT ser i den forbindelse et mer generelt behov for klargjøring av hvilke krav som gjelder til entydig identifikasjon av sluttbruker – ikke bare knyttet til tjenesten hemmelig nummer. Etter vårt syn bør det fremfor å gis særregler på et begrenset område, gis generelle regler om entydig identifikasjon av sluttbruker, hvor det foruten å klarlegge hva dette innebærer også fremgår hva som kreves for å kunne gjøre endringer i avtalen og registrerte opplysninger.

For å sikre sluttbruker mot at andre kan gjøre endringer, er det for øvrig ikke tilstrekkelig å la kravene kun gjelde endringer i abonnements*opplysninger*. Kravet til entydig identifisering må knyttes til endringer i abonnement/tjeneste generelt.

Dersom forslaget i annet ledd om entydig identifikasjon gjennomføres som foreslått, eventuelt inntil generelle regler er gitt, bør bestemmelsen utformes slik at den er en plikt for tilbyder til å sikre entydig identifikasjon av kunden. Plikten fremtrer i forslaget som å være rettet mot sluttbruker.

Bestemmelsens tredje ledd innebærer at avgivende tilbyder skal informere mottakende tilbyder om at nummeret har status som hemmelig. Det fremgår her at "*funksjoner etter annet ledd skal videreføres av mottakende tilbyder*". Vi vil anta at det her er ment å henvise til bestemmelsens første ledd om innholdet i tjenesten hemmelig nummer.

I merknader til bestemmelsen (side 53 nest siste avsnitt) står det at det i henhold til tilbydernes praksis ikke er mulig for sluttbruker å avbestille tjenesten hemmelig nummer i forbindelse med portering. Dette er ikke riktig etter gjeldende regelverk, men vil bli resultatet dersom forslaget vedtas. Etter dagens regelverk blir tjenesten hemmelig nummer avsluttet sammen med øvrige deler av avtalen med avgivende tilbyder ved portering. Dersom sluttbruker ønsker å videreføre nummerets status som hemmelig, må dette avtales særskilt i ny avtale med mottakende tilbyder. Forslaget i tredje ledd om at avgivende tilbyder skal opplyse mottakende tilbyder om at nummeret har status som hemmelig, og mottakende tilbyders plikt til å videreføre tjenesten, skal nettopp hindre at et nummer som har vært hemmelig mister denne statusen ved portering. Etter forslaget vil det ikke lenger være nødvendig for sluttbruker å avtale tjenesten hemmelig nummer med den nye tilbyderen – tjenesten vil automatisk følge med ved portering av nummeret.

PT vil for øvrig bemerke at det langt på vei er de samme beskyttelsesbehov som gjør seg gjeldende for hemmelig nummer og reservasjon mot utveksling av opplysninger til allmennheten, jf. også de minstekrav som foreslås for obligatoriske elementer i tjenesten hemmelig nummer. Bevisstheten om forskjellene mellom hemmelig nummer og reservasjon kan være varierende hos brukerne og det kan bero på tilfeldigheter om sluttbruker har valgt den ene eller annen form for tjeneste. Krav til informasjon om status og videreføring av tjeneste kan følgelig være aktuelt å vurdere også for reservasjon mot utlevering av opplysninger til allmennheten, jf. ekomforskriften § 6-2 tredje ledd.

Til ekomforskriften § 6-6 fjerde ledd vil PT bemerke at det sentrale er å sikre at sluttbruker får informasjon om tjenestens innhold i leveringsvilkår og i avtale før avtale inngås. Ved endringer i

avtalen om hemmelig nummer, særlig ved oppsigelse av denne tilleggstjenesten, er det imidlertid aktuelt å informere sluttbruker skriftlig om endringen før den gjennomføres, slik at sluttbruker har en mulighet til å oppdage eventuelt misbruk. Bestemmelsen kan f.eks. formuleres slik:

”Ved etablering av tjenesten hemmelig nummer skal sluttbruker informeres om tjenestens innhold. Ved endring eller oppsigelse av tjenesten skal informasjon om dette sendes skriftlig til sluttbruker før endringen iverksettes”.

Til ekomloven § 3-3 om markedsanalyse og utpeking av tilyder med sterk markedsstilling
Ifølge forslaget til nytt annet ledd skal myndigheten ”gjennomføre” ny markedsanalyse av det relevante markedet innen tre år fra dato for gjeldende vedtak i markedet. Tidspunktet for fristavbrudd i henhold til forslaget er med andre ord når analysen er ”gjennomført”.

Forslaget er ment å gjennomføre rammedirektivet artikkel 16 nr. 6. I henhold til artikkel 16 nr. 6 er det imidlertid *”carry out an analysis of the relevant market and notify the corresponding draft measure in accordance with article 7”* som utgjør det fristavbrytende forhold.

Vedtak med markedsanalyse blir fattet først etter at ESAs eventuelle kommentarer er mottatt og behandlet. Vedtak er ikke endelig før SD har avgjort eventuell klage på vedtaket. En fortolkning av den noe uklare ordlyden i forslaget (”gjennomføre”) kan være at det er PTs vedtak eller SDs vedtak ved eventuell klagebehandling som skal være det fristavbrytende forhold.

Det innebærer i tilfelle at også tidsbruken for eventuell endring av utkast til vedtak for å imøtekomme ESAs eventuelle innsigelser mot utkastet og SDs klagebehandlingstid skal medregnes. Det kan ikke utelukkes at slik endring av utkastet kan innebære en betydelig forlenget saksbehandlingstid, hvis for eksempel nye opplysninger må innhentes fra de aktuelle tilbydere og analyseres eventuelt at også annen markedsavgrensning må foretas.

Myndigheten vet ikke ved igangsetting av markedsanalyse hvilke innvendinger ESA eventuelt vil ha mot utkastet. Forslaget kan med andre ord innebære en forkortet og mer uforutsigbar saksbehandlingstid i forhold til bestemmelsen i rammedirektivet artikkel 16. Det kan innebære at myndigheten kan se seg nødt til å påbegynne ny analyse uhensiktsmessig tidlig i forhold til gjeldende vedtak.

PT har på bakgrunn av ordlyden i rammedirektivet artikkel 16 nr. 6, tidligere foreslått innsending til ESA av et begrunnet forslag til ny markedsanalyse som det fristavbrytende forhold. PT mener på denne bakgrunn også at bestemmelsen hører mer naturlig hjemme i § 9-3 ”Konsultasjonsprosedyre”. Ekomloven § 9-3 omhandler reglene for innsending av begrunnet forslag til ESA for eventuelle kommentarer. Av pedagogiske hensyn kan det medtas en henvisning i nytt annet ledd i § 3-3 til fristen i § 9-3.

Tredje setning i SDs merknader til forslaget tyder på at SD ikke er uenig i PTs forslag: *”Denne fristen avbrytes ved notifiseringen av et begrunnet forslag til ny markedsanalyse til EFTAs overvåkningsorgan.”*

PT fastholder på denne bakgrunn sitt forslag til endring i § 3-3 annet ledd og § 9-3 annet ledd:

Forslag til nytt annet ledd i § 3-3:

§ 3-3 annet ledd skal lyde:

”Myndigheten skal foreta markedsanalyser i henhold til frister angitt i § 9-3 annet ledd.”

Nåværende annet ledd blir tredje ledd.

Merknader til lovteksten bør lyde:

"Bestemmelsen i annet ledd er ny. Se merknader til § 9-3."

Forslag til nytt annet ledd i § 9-3:

§ 9-3 annet ledd skal lyde:

"Myndigheten skal sende et begrunnet forslag til ny markedsanalyse av det relevante markedet innen tre år fra dato for gjeldende vedtak i markedet. Fristen kan forlenges i særlige tilfelle. Fristen for analyse av marked som ikke tidligere er notifisert til EFTAs overvåkningsorgan er to år fra EFTAs overvåkningsorgan har vedtatt ny anbefaling om relevante markeder."

Nåværende annet og tredje ledd blir tredje og fjerde ledd.

Til ekomloven ny § 3-5 om frivillig utskillelse av aksessnett

Første ledd første punktum – henvisning til § 3-1

I forslaget er det inntatt en henvisning til § 3-1 første ledd etter formuleringen "[T]ilbyder med sterk markedsstilling". Sammenlignbare bestemmelser i kapittel 3 og 4, for eksempel §§ 3-4, 4-1, 4-4 og 4-5, har ikke slik henvisning til § 3-1 første ledd. PT er noe usikker på årsaken til innlemmelsen av referansen i § 3-5. Paragraf § 3-1 "Sterk markedsstilling" beskriver generelt for ekomloven hva sterk markedsstilling er og når en tilbyder har sterk markedsstilling. For å sikre konsekvente formuleringer i samme lov og for å unngå eventuell tolkningstvil, foreslår PT å utelate "etter § 3-1 første ledd" i § 3-5 første ledd.

Første ledd annet punktum i.f. - Informasjon om utskillelsen

Det fremgår av forslagets siste setning at tilbyder også skal informere om det endelige resultatet av "utskillelsen". I henhold til tilgangsdirektivet artikkel 13 b nr. 1 annet avsnitt gjelder informeringsplikten *"any change of that intent as well as the final outcome of the process of separation."* Da det endelige resultatet av en slik prosess som omhandlet i § 3-5 første ledd også kan være at det ikke vil bli foretatt noen utskillelse, foreslår PT å endre "utskillelsen" i siste punktum tilbake til *"prosess"*. Tilbyder plikter da også å informere om planer som oppgis. På den måten får myndigheten uoppfordret informasjon om prosessens avslutning, noe som vil bidra til mer effektiv saksbehandling enn om plikten kun gjelder når resultatet er utskillelse. Departementets forslag vil kunne medføre at myndigheten aktivt må innhente informasjon om slik oppgivelse av planene i tillegg til å føre generelt tilsyn med at informasjonsplikten overholdes.

Annet ledd

I forslaget er det inntatt en henvisning til 3-4 i annet ledd første punktum og § 3-3 i annet ledd annet punktum. PT viser til uttalelsen om henvisningen til § 3-1 i første punktum ovenfor. Tilsvarende argumentasjon og forslag om utelatelse, gjelder for formuleringene *"etter § 3-4"* og *"jf § 3-3"*.

Av hensyn til konsekvent og klar ordbruk foreslås *"gjennomføre"* endret til *"foreta"* som i § 3-3.

Til ekomloven § 4-4 om samlokalisering

Annet ledd

"[P]likt til deling" kan innebære en snever fortolkning av pliktene og forslås endret til *"plikt til felles utnyttelse"* som i svensk og dansk forslag til gjennomføring av rammedirektivet artikkel 12 nr. 3. Man kan vanskelig dele en kabel til å plassere utstyr, derimot kan man dele en framføringsveg for kabel, for eksempel grøft, kanal. Rammedirektivet artikkel 12 nr. 3 lyder: *"have the power to impose obligations in relation to the sharing of wiring..."*

Dansk oversettelse av formuleringen i direktivbestemmelsen lyder som følger: ”med hensyn til delt bruk af disse kabler inde i bygninger eller frem til det første krydsfelt eller den første fordeler, hvis dette befinner sig uden for bygningen, ”.

Dansk forslag: ”§ 58. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling kan fastsætte regler om, at ejere eller indehavere af råderetten til ledningsnet i bygninger skal give udbydere af elektroniske kommunikationsnet adgang til fælles udnyttelse af ledningsnettet med henblik på etablering af elektroniske kommunikationsnet. Regler, der fastsættes om fælles udnyttelse af ledningsnettet, skal være forholdsmæssige og berettigede under hensyn til formålene i § 1.”

Svensk forslag (Ds 2010:19 side 136): ”Operatörer, eller andra som äger ledningar för elektronisk kommunikation inuti en byggnad, får förpliktas att gemensamt utnyttja ledningar inuti byggnader, eller fram till det första utlopps- eller förgreningsstället om detta är beläget utanför byggnaden. En sådan skyldighet får, mot marknadsmässig ersättning, åläggas om parallell anläggning av sådan infrastruktur skulle bli olönsam eller fysiskt ogenomförbar.”

Syvende ledd

Av hensyn til konsekvent ordbruk foreslås “følger” endret til “skal følge”, se § 4-9a og forskriften § 2-6a.

Åttende ledd

Formuleringen ”opplyser om type, ... ” kan innebære en for snever fortolkning av pliktene. En mulig tolkning av formuleringen er at det er tilstrekkelig å opplyse om type, tilgjengelighet og plassering uten å gi nærmere detaljer som er nødvendige ved etableringen av en hensiktsmessig fortegnelse.

I rammedirektivet artikkel 12 nr. 4 omtales plikten slik: ”require undertakings to provide the necessary information, ..., to be able to establish a detailed inventory of the nature ... ”

Formuleringen “opplyser om” foreslås endret til “gir opplysninger om”, for å oppfylle opplysningsplikten i forbindelse med etableringen av en detaljert fortegnelse over slike opplysninger om type osv. etter direktivbestemmelsen. “[G]ir opplysninger om” ivaretar også hensynet til konsekvente formuleringer i ekomloven, se § 10-3 ”Opplysningsplikt”. Det legges opp til tilsvarende formulering i svensk og dansk forslag til gjennomføring av rammedirektivet artikkel 12 nr. 4.

Svensk forslag (Ds 2010:19 side 136): ”Vidare införs en bestämmelse som anger att en operatör får åläggas att tillhandahålla nödvändig information för utarbetandet av en detaljerad förteckning över typ, tillgänglighet och geografisk belägenhet avseende den egendom eller annat som avses för genomförande av skyldigheten.”

Dansk forslag:

”§ 59. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling kan fastsætte regler om oplysningspligt for ejere eller indehavere af råderetten til de netelementer, ledningsnet og tilhørende faciliteter omfattet af §§ 57 og 58 vedrørende oplysninger om arten, tilgængeligheden og den geografiske placering af netelementer og tilhørende faciliteter.”

Departementet ber i sitt høringsnotat (i merknadene til § 4-4) om høringsinstansenes syn på om ”[f]orpliktelser om å gi tilgang etter denne bestemmelse skal være objektive, forholdsmessige, ikke-diskriminerende og bygge på saklige kriterier” bør inntas i bestemmelsens ordlyd. Det fremgår også allerede av merknadene til § 4-4 på side 104 i Ot.prp. nr. 58 (2002-2003). Tilsvarende gjelder for de andre tilgangsforpliktelsene i §§ 4-1 til 4-5. På denne bakgrunn anser PT det unødvendig å innta

disse prinsippene i bestemmelsens ordlyd. Hensynet til konsekvente løsninger for samme forhold i lovverket kan tilsi at samme løsning bør velges for de nye ressurstilordelingsbestemmelsene.

]

Forslag til oppretting i ekomloven § 4-6 om offentliggjoring og standardtilbud

Første ledd

Det forligger en skrivefeil i "standardtilbud" i første ledd. Denne feilen foreslås rettet opp i tråd med tidligere forslag fra PT.

Forslag til oppretting i ekomloven § 4-8 om strukturelt og regnskapsmessig skille

Det forligger en skrivefeil i tredje ledd. i.f. "...egen juridiske enhet..." bør rettes opp til "... egen juridisk enhet..." som tidligere foreslått av PT.

Forslag om oppheving av ekomloven § 4-11 om fast forvalg og forvalg ved bruk av prefiks

PT foreslår å oppheve denne bestemmelsen og utvide overgangsbestemmelsen i § 13-2 nytt fjerde ledd til å omfatte også § 4-11. Se endringsforslag i § 13-2 nytt fjerde ledd.

Til ekomloven § 5-4 om avhendelse av aksessnett

Når det gjelder ordvalget "*utskillelsen*" vises det til PTs kommentarer til § 3-5 første ledd.

Til ekomloven § 6-2 om tillatelse til bruk av frekvenser

Se PTs kommentarer til merknader til § 4-4 når det gjelder prinsippene om at forpliktelser skal være objektive, forholdsmessige, ikke-diskriminerende og bygges på saklige kriterier.

I forslaget til ekomloven § 6-2 femte ledd heter det blant annet at "Myndigheten kan kreve at en elektronisk kommunikasjonstjeneste tilbys i nærmere avgrensede frekvensbånd for å sikre liv og helse, frekvenser til samfunnsviktige kringkastingsformål, effektiv bruk av frekvenser og for å fremme sosial tilhørighet." Det fremgår klart av rammedirektivet artikkel 9.4.2 b) at opplistingen ikke er uttømmende. Dette bør også gjenspeiles i ekomloven § 6-2 femte ledd, og PT foreslår inntatt "blant annet" i bestemmelsen: "Myndigheten kan kreve at en elektronisk kommunikasjonstjeneste tilbys i nærmere avgrensede frekvensbånd *blant annet* for å sikre liv og helse,..."

Til ekomloven ny § 6-2 a om mobilregulert sone

Forslaget vedrørende mobilregulert sone omfatter ny § 6-2a i ekomloven og nytt kapittel 9a i ekomforskriften som omfatter §§ 9a-1 og 9a-2. PT bemerker først at det har vært en glidende endring når det gjelder politiets adgang til å opprette mobilregulert sone. Det foreliggende forslaget i ekomloven § 6-2a er således langt mer omfattende enn forslaget i henhold til Ot.prp. nr. 72 (2006-2007). Som bemerket i forrige høringsrunde (i 2007) om forslag til regelverk om mobilregulert sone, gjentar PT det uheldige i at arbeidsgruppen¹ ikke lyktes med å estimere det antall tilfeller der politiet kan tenkes å ha behov for å etablere mobilregulert sone etter straffeprosessloven § 216 b). Det foreliggende forslaget gir altså politiet en enda større adgang til å etablere mobilregulert sone uten å søke om det.

¹ Arbeidsgruppen som ble etablert av Samferdselsdepartementet og Justisdepartementet bestående av politiet, Kriminalomsorgen, Forsvaret og et utvalg av tilbydere av ekomnett og -tjenester ble ledet av PT.

Etablering av mobilregulerte soner vil påvirke pålitelighet, stabilitet og sikkerhet i kommunikasjon, og ettersom mange viktige brukere baserer seg helt eller delvis på mobilkommunikasjon, vil dette i visse tilfeller innebære en risiko for utenforstående tredjeparter. Det er særlig ved nødnummer (110, 112 og 113) samt mobile volds- og trygghetsalarmer at bruk av mobilregulert sone kan få negative konsekvenser da brukerne ikke vil kunne få kontakt med nødetatene. PT er derfor av den oppfatning at varslingsplikten i ekomloven § 6-2a andre ledd bør omfatte *alle tilfeller* ved bruk av mobilregulert sone, og ikke bare i de tilfeller der bruk av mobilregulert sone, etter politiets oppfatning, vil kunne få konsekvenser for kommunikasjonen i nettet. På denne måten kan man sikre at tilfeller som får konsekvenser for kommunikasjonen, blir varslet. PT er av den oppfatning at det antakelig ikke er hensiktsmessig at konsekvensvurderingen overlates til politiet. Videre er vi av den oppfatning at det bør skje en *samtidig varslings direkte til operatørene*, ikke bare til ekommyndigheten. Operatørene forutsettes å ha hensiktsmessige ordninger med døgntilgjengelig vakttelefon, og det vil være mer effektivt med tanke på å unngå tiltak for feilretting dersom årsaken til feilen er at det foreligger mobilregulert sone. Et varslingsystem som legger opp til at det skal varsles gjennom flere ledd vil kunne medføre at det i forbindelse med helligdager og helger kan ta opptil flere dager før tilbyder blir informert om de faktiske forhold, noe som PT anser for å være svært uheldig.

I forskriften kapittel 9a mener PT at det bør inntas et krav eller en forutsetning om at politiet sikrer at det finnes tilfredsstillende rutiner som ivaretar at det personell hos politiet som tar hånd om og anvender det tekniske utstyret som vil bli brukt med hjemmel i ekomloven § 6-2a, er tilstrekkelig kvalifisert.

Avslutningsvis i forslaget § 6-2a annet ledd andre setning foreslår PT at det inntas en presisering av at "avgrenset område" omfatter avgrensning geografisk og i frekvensområde.

Bestemmelsen om mobilregulert sone sier ikke noe om utstyr som brukes i forbindelse med slike soner. PT vil gjøre oppmerksom på at utstyr for jamming i dag ikke kan CE-merkes. Slikt utstyr kan dermed ikke fritt omsettes i markedet. Hvis slikt utstyr skal tillates brukt i særskilte tilfeller vil det muligvis være hensiktsmessig å sette krav til elektromagnetisk kompatibilitet og sikkerhet for bruker gjennom en nasjonal godkjenningsordning.

Til ekomloven § 6-3 om vilkår for frekvenstillatelse

I ekomloven § 6-3 går det frem av forarbeidene² at opplistingen er uttømmende. Dette bør også gjenspeiles i lovteksten. PT foreslår derfor at det i § 6-3 første ledd andre setning inntas ordet *bare*: "Slike vilkår kan *bare* gjelde."

Til ekomloven § 6-6 om satellittbaneposisjon og § 6-7 om regressansvar for skade voldt av romgjenstand

Uttrykket *satellittbaneposisjoner* i §§ 6-6 og 6-7 er mest relevant for geostasjonære satellitter, og siden innmeldinger gjøres for andre enn slike satellitter, blir ordlyden i paragrafen for snever. Vi foreslår derfor at man både i overskriften i § 6-6 og i selve teksten i §§ 6-6 og 6-7 bruker uttrykket *satellittnettverk*.

Når det gjelder regelverket for regressansvar synes dette å være ufullkomment, og PT anbefaler at dette ses påvurderes nærmere. I § 6-7 annet ledd går det implisitt frem at erstatningsansvar kan inntre for innmelding av satellittnettverk /satellittbaneposisjon. Dette mener PT ikke er korrekt. For

² Ot.prp. nr. 58 (2002-2003)

at Norge skal kunne stilles ansvarlig for skade voldt av romgjenstand må Norge defineres som "launching state". Norge vil være å anse som "launching state" dersom et norsk selskap eller staten går til direkte innkjøp av en oppskyting eller dersom oppskytingen blir utført fra norsk jord eller på et norsk anlegg. Å melde inn et satellittnettverk til ITU gir *ikke* status som "launching state", og dermed ingen erstatningsforpliktelser i denne sammenheng. På denne bakgrunn anbefaler PT enten å slette hele § 6-7 annet ledd eller å endre § 6-7 annet ledd første setning, og erstatte "...anmoder om innmelding av satellittbaneposisjon..." med følgende: "...direkte *anmoder om en oppskyting av romgjenstand...*"

PT foreslår følgende ordlyd i annet: "*Den som direkte anmoder om en oppskyting av romgjenstand, må stille sikkerhet gjennom forsikring eller garanti for erstatningsforpliktelse som den norske stat kan pådra seg etter internasjonal overenskomst som Norge har sluttet seg til.*"

Til ekomloven § 7-1 annet ledd om planer for nummer, navn og adresser

Se PTs kommentarer til merknader til § 4-4 når det gjelder prinsippene om at forpliktelser skal være objektive, forholdsmessige, ikke-diskriminerende og bygges på saklige kriterier

Til ekomloven § 7-3 om nummerportabilitet

Forslag til ny ekomlov § 7-3 annet ledd har sin bakgrunn i USO-direktivet artikkel 30 nr. 4 tredje ledd. Etter direktivet skal medlemsstatene sikre at tilbydere kan pålegges passende sanksjoner, herunder forpliktelser til å yte kompensasjon til kunder ved forsinket portering eller misbruk av portering. PT forstår direktivbestemmelsen slik at formålet er å sikre at sluttbrukere kan bli kompensert for økonomisk tap ved portering som ikke gjennomføres i henhold til angitte frister i regelverket og dette ligger innenfor tilbydernes kontroll, samt kompensasjon ved urettmessig portering.

SD har lagt fram forslag om at "*myndigheten kan pålegge tilbyder å yte kompensasjon til sluttbruker ved forsinket tilbyderportering eller ved misbruk av portering*". Både SD og PT er utøvende myndighet etter denne bestemmelsen. Det er ikke sagt noe nærmere om hvem som skal inneha denne oppgaven. I merknaden til bestemmelsen er det uttalt at størrelsen på kompensasjonen vil bli avgjort etter en konkret helhetsvurdering. Hva det skal legges vekt på i denne helhetsvurderingen er heller ikke nærmere angitt. At det skal foretas en helhetsvurdering kan tilsa at SD mener at kompensasjonen kan inneholde noe mer enn dekning av det økonomiske tapet sluttbruker har hatt. PT antar likevel at kravet på kompensasjon er begrenset til økonomisk tap.

Direktivteksten pålegger ikke at myndigheten selv skal fastsette kompensasjonens størrelse i hver konkrete sak. PT anser det uhensiktsmessig at PT, eventuelt SD, skal fastsette kompensasjonen i enkeltsaker.

PT viser til det danske forslaget til implementering av direktivteksten i forslag til Lov om elektroniske kommunikasjonsnet og -tjenester § 26 stk. 4, jf. § 31 stk. 3 og merknadene knyttet til bestemmelsene der det blant annet er uttalt at "*Udbydernes forpligtelse til at sikre slutbrugernes adgang til kompensation kan for eksempel ske ved fastsættelse af relevante kompensationsordninger, som kan fremgå af abonnementsvilkårene. IT- og Telestyrelsen fører tilsyn med, at udbyderne sikrer slutbrugernes adgang til kompensation. IT- og Telestyrelsen fører derimod ikke tilsyn med konkrete kompensationer. Eventuelle tvister over konkrete kompensationer må afgøres civilretligt mellem de relevante udbydere og slutbrugere.*"

I det svenske forslaget til endringer i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (LEK) 7 kap. 13b § foreslås det en generell plikt for tilbydere til å erstatte skade ved forsinket portering og skade

på grunn av misbruk ved portering. Erstatningen bygger på alminnelige erstatningsrettslige prinsipper og tvist knyttet til kompensasjonen må avgjøres etter alminnelige rettergangsregler.

PT foreslår på denne bakgrunn at det i ekomloven § 7-3 settes inn et nytt annet ledd som pålegger tilbydere å yte kompensasjon ved forsinket portering eller misbruk av portering. Forsinkelsen eller misbruket kan knytte seg til både avgivende og mottakende tilbyder. Bestemmelsen bør derfor utformes slik at ansvar kan rettes mot begge tilbyderne.

Til ekomloven § 8-1 om rett til å besitte, omsette og ta i bruk radio- og terminalutstyr

Den foreslåtte definisjonen av "elektronisk kommunikasjonsutstyr" foreslås innarbeidet i denne bestemmelsen. Dette vil være mer dekkende i forhold til dagens forvaltning ved at også nettinfrastrukturutstyr faller inn under definisjonen. Dette er i tråd med gjeldende regulering. Det foreslås derfor at "radio- og terminalutstyr" erstattes med "elektronisk kommunikasjonsutstyr" i første, andre og tredje ledd.

§ 8-1 omhandler utstyrkategorier som er lovlig å omsette (radio- og teleterminalutstyr). Det er derfor uklart om det er lov til å besitte utstyr som ikke overholder kravene. Pr. i dag er det ikke definert noen rettsvirkninger ved å besitte ulovlig utstyr og PT ser det ikke som mulig å nekte personer å innføre og besitte slikt utstyr hvis personen ikke har tenkt å videreselge dette. Jammere er eksempel på utstyr som ikke omfattes av internasjonal overenskomst. Denne type utstyr vil bli brukt i forbindelse med mobilregulerte soner, men er generelt ønsket i fritt salg i markedet. Slik utstyr kan forstyrre livsnødvendig kommunikasjon og benyttes i forbindelse med kriminalitet. Informasjon fra våre søsterorganisasjoner i Europa viser at ulovlig omsetning og bruk av jammere er et økende problem. I Norge har vi også eksempler på at jammere er funnet i forbindelse med kriminalsaker, og det er rimelig å anta at det er en viss bruk av slikt utstyr i dag. Et spørsmål PT da må svare på er om besittelse av slik utstyr er ulovlig. Det utvikles i dag jammere for forskjellige teknologier. Mest vanlig er GSM/UMTS, GPS og WLAN. Det vil være en fordel ved håndhevelsen av regelverket å ha en tydelig hjemmel for å hindre uønsket besittelse, omsetning og bruk av slikt utstyr.

Det foreslås derfor å endre § 8-1 annet ledd til:

Besittelse, omsetning og bruk av elektronisk kommunikasjonsutstyr som ikke omfattes av overenskomst etter første ledd, og utstyr som er beregnet på å forstyrre eller hindre lovlig elektronisk kommunikasjon, krever utstyrstillatelse fra myndigheten. Myndigheten kan nekte tillatelse dersom utstyret ikke oppfyller krav som angitt i første ledd. Det kan stilles vilkår for utstyrstillatelse eller gjøres unntak fra kravet om tillatelse.

Til ekomloven § 9-2 om høring av enkeltvedtak

Dersom departementet bestemmer seg for å gjennomføre bestemmelsen i rammedirektivet artikkel 16 nr. 6 annet punktum i § 9-3 og ikke i § 3-3, skal henvisningen i § 9-2 første ledd til § 9-3 tredje ledd endres til fjerde ledd.

Til ekomloven § 9-3 om konsultasjonsprosedyre

Se PTs forslag og kommentarer under "Til ekomloven § 3-3 annet ledd".

Forslag til nytt annet ledd i § 9-3:

§ 9-3 annet ledd skal lyde:

”Myndigheten skal sende et begrunnet forslag til ny markedsanalyse av det relevante markedet innen tre år fra dato for gjeldende vedtak i markedet. Fristen kan forlenges i særlige tilfelle. Fristen for analyse av marked som ikke tidligere er notifisert til EFTAs overvåkningsorgan er to år fra EFTAs overvåkningsorgan har vedtatt ny anbefaling om relevante markeder.”

Nåværende annet og tredje ledd blir tredje og fjerde ledd.

Forslag om endring i ekomloven § 9-6 – oppdatering av henvisning til offentleglova

Ekomloven § 9-6 regulerer utveksling av taushetsbelagt informasjon mellom myndigheten og konkurransemyndigheten. Det er i annet ledd en henvisning til offentlighetsloven §§ 5 og 6. Denne loven ble opphevet 1. januar 2009 ved ikrafttreden av ny offentlighetslov. Henvisningen i § 9-6 annet ledd til offentlighetsloven må derfor endres. PT foreslår følgende ordlyd:

§ 9-6 annet ledd første punktum skal lyde:

Organet som mottar informasjon etter første ledd, skal ikke uten skriftlig samtykke fra avsenderorganet gi innsyn i informasjon som av avsenderorganet på tidspunktet for utveksling var unntatt offentlighet etter *offentleglova* §§ 12, 14, 15 og 20 til 26.

Til ekomloven § 10-2 om begrensning i instruksjonsadgangen

Forslaget til endring i annet ledd er en gjennomføring av rammedirektivet artikkel 3 nr. 3a *første punktum* som sier at de nasjonale tilsynsmyndigheter som er ansvarlige for forhåndsregulering eller for å megle i og avgjøre tvister mellom tilbydere, skal handle uavhengig og kan verken be om eller motta instruksjoner fra andre organer i forbindelse med utførelsen av de oppgaver de er pålagt.

Gjeldende ekomlov § 10-2 annet ledd har en henvisning til § 2-4 annet ledd. Den foreslåtte endringen i ekomloven § 2-4 annet ledd vil innebære at bestemmelsen utelukkende regulerer forhold knyttet til tilbyders endring av avtalevilkår. Etter PT syn bør derfor henvisningen til ekomloven § 2-4 annet ledd oppheves.

Til ekomloven § 10-9 om stenging

Det foreslås at ”radio- og teleterminalutstyr” byttes med ”*elektronisk kommunikasjonsutstyr og annet utstyr*” for å tydeliggjøre at hjemmelen gjelder alt utstyr som har uønsket påvirkning på kommunikasjon.

Til ekomloven § 10-13 om overtredelsesbot

Nr. 1: Det er foreslått et nytt annet ledd i § 4-4. Henvisningen til § 4-4 fjerde eller femte ledd må endres til femte eller sjette ledd.

Henvisningen til § 4-12 oppheves. Tilsvarende gjelder henvisningen til § 4-11, hvis departementet tar PTs forslag til opphevelse av § 4-11 med overgangsbestemmelse til følge.

For å beholde muligheten til å pålegge overtredelsesbot i overgangsperioden angitt i forslag til nytt fjerde ledd i § 13-2, foreslås overgangsbestemmelse inntatt i § 13-2

Nr. 2: Se kommentarer om § 4-11 og 4-12 ovenfor under nr. 1.

Nr. 3: Det er foreslått et nytt annet ledd i § 4-4. Henvisningen til § 4-4 første til tredje ledd må endres til første til fjerde ledd eventuelt til første, tredje eller fjerde ledd dersom den nye bestemmelsen i § 4-4 annet ledd ikke skal omfattes av hjemmelen til å ilegge slik bot.

Det foreslås at henvisningen i ny § 10-13 første ledd nr. 2 til § 2-10 endres fra ”§ 2-10 første og annet ledd” til ”§ 2-10 annet og sjette ledd”. Dette som følge av de endringer som er foreslått i ny § 2-10

SD bør vurdere hvorvidt det skal være adgang til å pålegge overtredelsesbot ved overtredelse av ny § 3-5 og ved overtredelse av pålegg gitt med hjemmel i ny § 4-9a.

Til ekomloven ny § 10-14 om inndragning av utstyr

PT støtter forslaget om ny bestemmelse om inndragning av utstyr.

PT mener at hensynet til liv, helse og samfunnssikkerhet i enkelte særtilfeller medfører et reelt behov å inndra utstyr der eier eller bruker av utstyr ikke etterkommer PTs pålegg om å innstille den ulovlige aktiviteten.

Et eksempel fra PTs praksis som underbygger behov for en slik hjemmel, er for eksempel feil på antenneforsterker på privathus som påvirket flykommunikasjonsbånd med påfølgende forstyrrelser for en stor flyplass i nærområdet. PTs erfaring er at det kan være vanskelig å få rask bistand fra politiet når det oppstår forstyrrelser som følge av ulovlig bruk av utstyr, og det der derfor behov for at PT har tilstrekkelige hjemler for å forhindre ulovlig eller farlig bruk av utstyr, der bruker av utstyr ikke etterkommer tilsynets pålegg.

I tilfeller omfattet av første ledd kan det tenkes at inndragning gjelder utstyr som også finnes på lager hos forhandler eller importør. PT er usikker på om man med den foreslåtte ordlyden vil ha hjemmel for inndragning av også dette utstyret i tilfeller der man har grunn for dette, for eksempel ved mistanke om fortsatt omsetning. I de fleste tilfeller retter aktørene seg etter pålegg om omsetningsstans fra PT, men erfaringer fra markedskontrollen gir grunn til å tro at enkelte fortsetter omsetning (selger ut varepartiet) selv etter et vedtak. Slik lovverket er utformet i dag har man i praksis små virkemidler for å hindre dette. Jammere er et eksempel på utstyr som kan forstyrre livsviktig kommunikasjon og således vil kunne være aktuelle gjenstander å beslaglegge.

Det foreslås at det derfor vises til også § 10-10. Første og annet ledd vil da lyde:

Myndigheten kan inndra utstyr ved alvorlige eller gjentatte brudd på vedtak fattet med hjemmel i §§ 10-6, 10-9 og 10-10.

Inndragning kan skje uten forutgående varsel dersom bruken utgjør en umiddelbar fare for liv helse og sikkerhet, og det ikke er sannsynlig at andre sanksjoner etter kapittel 10 vil forhindre ulovlig bruk eller omsetning. Myndigheten kan kreve bistand fra politiet når det er nødvendig for å gjennomføre inndragning

Til ekomloven § 11-5 om brukerklagenemnda for elektronisk kommunikasjon

PT mener at departementets forslag om å erstatte begrepet ”mindre juridisk person” i ekomloven § 11-5 første ledd med ”små bedrifter”, ikke bør gjennomføres. I tråd med tidligere forslag fra PT foreslår tilsynet at det gjeldende begrepet ”mindre juridisk person” fjernes.

Etter PTs syn er det foreslåtte begrepet ”små bedrifter” et uklart begrep som gir rom for tolkingstvil knyttet til bestemmelsens rekkevidde. Begrepet benyttes ikke i selskapsrettslig terminologi. Det samme gjelder for øvrig gjeldende begrepet ”mindre juridiske personer”.

Som påpekt av departementet, innebærer dagens rettsstilstand at alle tilbydere av leveringspliktige tjenester, avtale om kjøp av annen offentlig telefontjeneste eller Internettilgang skal la

Brukerklagenemnda behandle klager mellom tilbydere og fysiske personer og såkalte "mindre juridiske personer". Det er i Brukerklagenemndas vedtekter fastsatt at en bedrift med 10 årsverk eller mindre, skal anses som en "mindre juridisk person".

Det følger videre av § 11-5 tredje ledd at Brukerklagenemnda skal være tilbyderfinansiert. Bestemmelsen har blitt tolket slik at bare tilbydere som har kunder med klagerett (det vil si kunder som er fysiske personer eller mindre bedrifter), ansees som pliktige til å finansiere Brukerklagenemnda. PT vil presisere at denne avgrensingen har vært begrunnet i reelle hensyn, da man har funnet det urimelig at tilbydere som ikke har kunder med klagerett, skal pålegges å finansiere nemndas drift. I henhold til gjeldende § 10-1a i ekomforskriften skal finansieringspliktige tilbydere betale en årlig avgift på inntil 10 rettsgebyr.

Ved å fjerne begrepet "mindre juridisk person" og å unnlate å erstatte dette med begrepet "små bedrifter", vil man skape større forutsigbarhet for både tilbydere, forbrukere og Brukerklagenemnda om hvem som er klageberettiget, samt at det blir mer oversiktlig og håndterbart både for tilbyderne og Brukerklagenemnda å avgjøre hvilke tilbydere som til enhver tid er pliktige til å finansiere nemnda.

Det må imidlertid bemerkes at ved å fjerne begrepet "mindre juridisk person" vil små bedrifter og andre såkalte "mindre juridiske personer" miste sin rett til å få prøvet en tvist for et utenomrettslig klageorgan når det gjelder forhold som omfattes av Brukerklagenemndas kompetanse. Som departementet påpeker mottok Brukerklagenemnda i 2008 og 2009 henholdsvis 10 og 3 klager fra bedrifter med 10 årsverk eller færre. PT mener derfor at forbrukerhensynet ikke blir skadelidende ved å innsnevre bestemmelsens virkeområde. Selv om mindre bedrifter og andre sammenslutninger mister adgang til en utenomrettslig tvisteløsning, vil deres behov for rettslig behandling selvsagt ivaretas av det ordinære rettsapparat.

PT kan ikke se at den foreslåtte endringen er i strid med USO-direktivets krav om enkle, transparente og rimelige klageordninger for forbruker.

Til ekomloven § 12-1 om gebyr og 12-2 om vederlag

I bestemmelsene om gebyr og vederlag i §§ 12-1 og 12-2 savnes en klar hjemmel til å kunne tilbakekalle frekvenstillatelse ved manglende innbetaling av gebyr og avgift. PT foreslår at departementet foretar en ekstrahøring av dette.

PT foreslår at det inntas følgende tekst i §§ 12-1 fjerde ledd som ny andre setning og 12-2 andre ledd ny andre setning: "*Manglende innbetaling kan føre til tilbakekall av frekvenstillatelse*"

Til ekomloven § 12-4 om straff

Henvisningen i første ledd nr. 1 til ekomloven § 2-5 er blitt feil. Henvisningen skal være: "*§ 2-5 annet ledd jf. åttende ledd, eller sjuende ledd, ...*" (Dette er rett henvisning slik forslaget foreligger nå.)

Videre foreslås det at henvisningen i § 12-4 første ledd nr. 2 til § 2-10 endres fra "*§2-10 første og annet ledd*" til "*§ 2-10 annet og sjette ledd*". Dette som følge av de endringer som er foreslått i ny § 2-10.

I første ledd nr. 3 må henvisningen rettes opp slik at det "og" mellom §§ 3-4 og 4-1 fjernes. Det er foreslått et nytt annet ledd i § 4-4. Henvisningen til § 4-4 første til tredje ledd må endres til første til

fjerde ledd, eventuelt til første, tredje eller fjerde ledd dersom den nye bestemmelsen i § 4-4 annet ledd ikke skal omfattes av straffhjemmelen.

SD bør vurdere hvorvidt det skal være adgang til å ilegge straff ved overtredelse av ny § 3-5 eller overtredelse av pålegg gitt med hjemmel i ny § 4-9a.

Til § 13-2 nytt fjerde ledd om overgangsregler

Det er unødvendig å henvise til "ekomloven" – det er tilstrekkelig å skrive "i medhold av § 4-12".

PT viser til forslaget ovenfor om å oppheve ekomloven § 4-11. PT foreslår derfor at det tas inn en henvisning til § 4-11 i § 13-2 nytt fjerde ledd.

PT viser også til forslaget om å oppheve henvisningen i § 10-13 nr. 1 og 2 til § 4-12 og til § 4-11, hvis departementet tar PTs forslag til opphevelse av § 4-11 med overgangsbestemmelse til følge. Det foreslås å innta en overgangsbestemmelse for å beholde muligheten til å pålegge overtredelsesbot i overgangsperioden:

"Forpliktelser som påligger tilbyder med sterk markedsstilling i medhold av ekomloven § 4-11 og 4-12 med tilhørende forskrift skal opprettholdes inntil nytt vedtak for vedkommende marked er fattet. Myndighetens adgang til å pålegge overtredelsesbot etter ekomloven § 10-13 nr.1 og 2 for overtredelse av § 4-11 og § 4-12 første eller annet ledd eller forskrift gitt med hjemmel i §§ 4-11 eller 4-12 skal opprettholdes inntil nytt vedtak for vedkommende marked er fattet"

Det kan være hensiktsmessig å presisere i merknadene at forpliktelsene først og fremst har betydning for vedtakene for henholdsvis marked 1 og gamle marked 7. Det vises til tidligere forslag.

EKOMFORSKRIFTEN

Til ekomforskriften § 1-7 nr. 4 og § 1-8 nr. 5

Ekomforskriften § 1-7 nr. 4 og § 1-8 nr. 5 fastsetter at leveringsvilkårene og avtalevilkårene skal omfatte opplysninger om kompensasjon. Dette vil også kunne gjelde kompensasjon knyttet til portering. PT foreslår at det i ekomforskriften § 1-8 nr. 5 tas inn en presisering om at avtalen skal inneholde opplysninger om kompensasjonsordninger ved forsinket portering eller ved misbruk av portering.

PT vil føre tilsyn med at tilbyderne oppfyller forpliktelsene til å ha kompensasjonsordninger. Ved eventuell tvist om kompensasjonsbeløpets størrelse, må tvisten løses etter vanlige rettergangsregler. Brukerklagenemnda behandler klager fra sluttbruker vedrørende tvister mellom sluttbrukere og tilbydere knyttet til avtale om kjøp av offentlig telefontjeneste, jf. ekomforskriften § 10-1. Eventuelt kan sluttbrukere som har rett til å få klagen prøvet av Brukerklagenemnda, bringe tvist om kompensasjonen inn for nemnda.

Til ekomforskriften § 3-6 om gjennomføring av tilbyderportabilitet

USO-direktivet artikkel 30 nr. 4, er uklar hva gjelder beregningen av en-dagsfristen. Det er uklart om fristen gjelder kun aktiveringen av porteringen eller om den løper fra tidspunktet en avtale ble inngått eller senere. PT tolker direktivet slik at den henspiller på selve aktiveringen, men at man for noen nummerserier og tjenester bør effektivisere porteringsprosessen ned til en virkedag som følge av det generelle effektivitetskravet. Særlig for mobilnummer og nummer for IP-telefoni er

potensialet for effektivisering stort. Hva gjelder fasttelefoni så eksisterer det fremdeles eldre systemer med begrenset fleksibilitet. Overgang til ny teknologi vil endre dette.

PT anbefaler alternativ 2. Hovedutfordringen ved alternativ 1 er at det er ukjent for avgivende tilbyder hva som er avtaleinngåelsestidspunktet og dermed hvilke frister som gjelder. Dette kunne vært avhjulpet ved at fristen settes fra porteringsbestillingen og ikke avtaleinngåelsen. Forslaget kan også tenkes å legge begrensinger for en kortere porteringsperiode enn fem dager.

Alternativ 2 setter en maks frist for de avsluttende deler av porteringen som begynner å løpe ved korrekt anmodning. Ut over dette skal porteringen gjennomføres på kortest mulig tid. Det skal altså tilstrebes å gjøre porteringen så effektiv som mulig. Korrekt anmodning vil være ved iverksettelsesordren og ikke ved porteringsbestillingen eller ved kontraktsinngåelsen. Etter iverksettelsesordren må alle tilbydere bidra til at porteringen gjennomføres slik at nummeret er rutbart fra alle nett mv.

Bransjen vil etter forskriftsendringen måtte gjennomgå tidsintervallene i vedlegg til bransjenormen om administrative rutiner for NRDB. Tidsintervallene bærer preg av å være satt i en tid da det var stor usikkerhet rundt porteringsystemet og dermed stort behov for sikkerhetsmarginer. Dette har endret seg og nummerportering skjer mer effektivt i en rekke sammenlignbare land. Bransjenormen må derfor gjennomgås både for å innføre en-dagsfristen men også for å innføre det generelle kravet om portering på *kortest mulig tid*. Det er åpenbart at mange av intervallene må kortes ned. Hvis en avgivende tilbyder ikke retter seg etter de frister som følger av de nye tidsintervallene vil han kunne komme i konflikt med kravet til portering på kortest mulig tid.

Porteringsretten innebærer først og fremst en plikt for avgivende tilbyder. Det er gjerne avgivende tilbyder som har incentiver til å forsinke en portering. En av utfordringene har vist seg å være å få avgivende tilbyder til å besvare porteringsbestillingen innen frister angitt i vedlegg til bransjenormen.

For ytterligere å understreke avgivendes plikter foreslår PT at departementet vurderer å innta en forskriftsfestet plikt for avgivende tilbyder til å besvare (godkjenne eller feilmelde) en porteringsbestilling innen klokken 1200 virkedagen etter at porteringsbestillingen er mottatt. Dette vil begrense muligheten for winback og tydeliggjøre avgivendes ansvar. Når bestillingen er godkjent, kan det gå ytterligere tid før portering iverksettes, men dette vil ofte være i dialog med kunden.

Sluttbruker kan avtale å sette et porteringstidspunkt til et tidspunkt hvor sluttbruker er sikker på å kunne ta den nye tjenesten i bruk for eksempel ved å ha mottatt SIM-kort i posten. Dette er ivarettatt ved siste setning i annet ledd.

Sluttbruker har ikke en rett til å bli kunde hos hvilken tilbyder han måtte ønske. Det er derfor naturlig at mottakende tilbyder har noe tid til for eksempel kredittsjekk før han aksepterer kunden.

PT er enig med departementet at det kan forekomme tekniske utfordringer ved alternativ 2. Dette vil trolig kun gjelde innen tradisjonell fasttelefoni, og den tekniske utviklingen vil med all sannsynlighet svekke begrensningene og øke fleksibiliteten. PT mener at det er viktig å muliggjøre en mer effektiv portering for de store massene av porteringer, og særlig portering av nummer for landmobile tjenester.

Det anses som mer hensiktsmessig at de tilbydere som har utfordringer med kravet, søker og evt. gis dispensasjon etter ekomforskriften § 10-4, fremfor å innta generelle forbehold i bestemmelsen.

Til ekomforskriften § 5a-2 om kostnadskontroll

Samferdselsdepartementet foreslår et nytt tredje ledd i ekomforskriften § 5a-2. Bestemmelsen innebærer at dersom tilbyder ikke kan tilby sluttbruker beløpsgrenser, skal tilbyder sperre for slike tjenester med mindre det er særskilt avtalt at sluttbruker skal ha tilgang til fellesfakturerte tjenester ("opt in"). Tredje ledd første punktum er ment å være et unntak fra ekomforskriftens utgangspunkt om at fellesfakturert tjeneste tilbys sammen med ordinær trafikk, og hvor sluttbruker gis rett etter til å reservere seg mot at tjenestene kan tilbys over abonnementet ("opt-out"). PT støtter forslaget og viser til vårt tidligere innspill til departementet om en slik "opt-in" løsning i de tilfeller der det vil være uforholdsmessig å stille krav om at tilbyder skal tilby beløpsgrenser.

Dersom kostnadskontroll ikke tilbys, er det etter PTs syn særlig viktig å sikre at sluttbruker gjør et bevisst valg ved å åpne for bruk av fellesfakturert tjeneste. Det kan imidlertid slik forslaget er utformet, være uklart hvilke krav som gjelder rundt etablering av avtale. Det kan f. eks. tenkes at tilbyder har med forutsetningen om tilgang til fellesfakturert tjeneste uten kostnadskontroll som et standardvilkår blant øvrige avtalevilkår, og som ikke nødvendigvis fordrer et bevisst valg hos sluttbruker. For å ivareta dette bedre, bør bestemmelsen ha en klarere forutsetning om krav til særskilt avtale. PT foreslår derfor at tredje ledd første punktum utformes slik:

Dersom tilbyder ikke kan tilby beløpsgrenser som nevnt i annet ledd, skal tilgang til fellesfakturert tjeneste ikke tilbys med mindre sluttbruker ber om det.

Alternativt kan forutsetningen tydeliggjøres ved å ta inn krav til *særskilt avtale* eller lignende i forskriften. Vi mener imidlertid at en forutsetning om aktivitet fra sluttbruker kommer klarere frem i det primære forslaget. Samtidig foreslår PT at det forslåtte tredje ledd første punktum flyttes og blir siste punktum i andre ledd.

Forslaget vil gjelde både gamle og nye abonnement, slik at tilbyderne da må avtale særskilt med sluttbrukerne om åpning for slike fellesfakturerte tjenester. Det kan vurderes om det bør gis en egen regel om nummeropplysningstjeneste i slike tilfeller, slik at forutsetningen om særskilt åpning ikke gjelder denne tjenesten. Nummeropplysningstjeneste er nærmere knyttet til den alminnelige telefontjeneste enn øvrige fellesfakturerte tjenester. Det er for øvrig gitt en særregel om nummeropplysningstjeneste i ekomforskriften § 5a-3.

I forslaget til nytt tredje ledd annet punktum fremgår det at tilbyder skal sikre at sluttbruker ved inngåelse av abonnement kan avtale tilgang til fellesfakturerte tjenester og sette beløpsgrenser. PT vil bemerke at bestemmelsen for å gi mening må utformes generelt og ikke kun stå i sammenheng med unntaket i tredje ledd første punktum. Vi antar forslaget tar utgangspunkt i PTs tidligere innspill til departementet, hvor PTs intensjonen var å sikre at sluttbruker i bestillingsløpet for abonnement *må* ta stilling til om de ønsker å reservere seg mot tilgang til fellesfakturert tjeneste eller avtale sperre for tjenestene ut over gitte beløpsgrenser. Merknadene til departementets forslag indikerer at dette også har vært meningen med høringsforslaget.

For å sikre bedre sammenheng i regelverket knyttet til informasjon om og sperre mot fellesfakturerte tjenester, foreslår PT at ekomforskriften § 5a-3 første punktum om informasjonsplikten knyttet tilsperring for bruk av fellesfakturerte tjenester flyttes til § 5a-2 som nytt tredje ledd første punktum. Det medfører at § 5a-3 blir en rendyrket bestemmelse om informasjonsplikt om pris for fellesfakturerte tjenester. Dette kan eventuelt gjenspeiles i overskriften til § 5a-3 slik at den endres til Prisinformasjon.

Vi foreslår at det gjøres følgende endringer i § 5a-2:

§ 5a-2 annet og tredje ledd skal lyde:

Sluttbruker skal vederlagsfritt og på en enkel måte kunne sperre for bruk av fellesfakturerte tjenester i Norge over et gitt beløp per måned. Nederste beløpsgrense skal ikke være høyere enn kr 250,-. Sluttbruker skal informeres om at fastsatt beløpsgrense er nådd og tilbyder skal så langt mulig sikre at videre bruk av fellesfakturerte tjenester blir sperret. *Dersom tilbyder ikke kan tilby beløpsgrenser, skal tilgang til fellesfakturert tjeneste ikke tilbys med mindre sluttbruker ber om det.*

Tilbyder skal informere sluttbruker om adgangen til å sperre for bruk av fellesfakturert tjeneste og om de ulike beløpsgrenser for sperring. Tilbyder skal sikre at sluttbruker senest når avtale om abonnement inngås, tar stilling til om tilgang til fellesfakturert tjeneste skal sperres eller om det skal settes andre begrensninger for bruk av fellesfakturert tjeneste..

Nåværende tredje ledd blir fjerde ledd.

Til ekomforskriften §§ 6-1 om nummervisning og 6-4 om tilleggfunksjoner knyttet til offentlig telefontjeneste

PT ser ikke behov for å inkludere tilbyder av tilgang til offentlig elektronisk kommunikasjonsnett i § 6-1 første og tredje ledd og i § 6-4 første ledd. De aktuelle funksjonene (nummervisning, sperring av anrop, direkte innvalg og viderekobling) er en del av telefontjenesten, og det gir liten mening å relatere disse funksjonene til en tilbyder av tilgang til nett. Å inkludere tilbyder av tilgang til offentlig elektronisk kommunikasjonsnett kan bidra til å skape uklarhet om forpliktelsene. Plikten til å tilby de aktuelle funksjonene bør begrenses til kun å gjelde for tilbydere av offentlig telefontjeneste.

Forslag til endring i ekomforskriften §§ 6-2 og 6-3 om opplysninger om mindreårige til nummeropplysningstjenestene

Ekomforskriften § 6-2 tredje ledd innebærer at sluttbruker, eventuelt bruker av abonnement, aktivt må reservere seg mot utveksling av nummeropplysningsinformasjon til nummeropplysningstjeneste, jf. forskriften § 6-3. PT har i innspill til departementet foreslått at nummeropplysningsinformasjon om mindreårige ikke skal utleveres til allmennheten med mindre det er gitt samtykke fra person med foreldreansvar. PTs forslag ble spilt inn bl.a. på bakgrunn av en henvendelse fra Telenor. Telenor viste til at enkelte aktører ikke utveksler opplysninger om mindreårige og ba PT om å initiere regelendringer som gjør at de lovlig kan stoppe slik utveksling uten at det er gitt samtykke til dette.

Svært mange mindreårige disponerer mobiltelefon hvor foreldre har ført dem opp som bruker av abonnement. Når mindreårige føres opp som bruker av abonnement, overføres opplysninger om den mindreårige til nummeropplysningstjenester, uten at det nødvendigvis er klart for foreldreansvarlige at dette skjer med mindre man særskilt reserverer seg mot dette. Når barn oppføres hos nummeropplysningstjenestene, vil opplysningene om dem kunne eksponeres på andre områder enn ren nummeropplysning. Det vises i denne forbindelse til ulike nettbaserte søkemotorer.

Forslaget om at opplysninger om mindreårige ikke skal overføres til nummeropplysningstjenestene er tilbyderinitiert. Flere tilbydere har egne abonnement/tjenester for barns mobilbruk for å ivareta barns behov for vern mot uønsket eksponering. Dette indikerer at det er et reelt behov for en generell regulering av dette.

PT ber SD om på nytt å vurdere forslaget.

Til ekomforskriften § 7-1 om behandling av trafikkdata

I første ledd siste setning brukes begrepet "lokasjonsdata" mens det i § 7-2 brukes begrepet "lokaliseringsdata". For å få en konsekvent begrepsbruk bør "lokasjonsdata" i ny § 7-1 første ledd siste setning erstattes med "lokaliseringsdata".

Til ekomforskriften § 7-3 om opplysninger i brukers kommunikasjonsutstyr

Hovedregelen er at lagring av opplysninger i brukers kommunikasjonsutstyr ikke er tillatt, jf. ny § 7-3 første setning. Det følger av direktivet at det er adgang til å gjøre unntak fra denne hovedregelen når det utelukkende er for det formål å overføre kommunikasjon i et kommunikasjonsnett. Det følger ikke av direktivet at det er adgang til å gjøre unntak fra hovedregelen for å "lette overføringen" av kommunikasjon og alternativet "eller lette overføringen av" bør derfor tas ut av bestemmelsens nr. 1.

Forslag til oppretting i ekomforskriften § 7-4 om samtykke

I § 7-4 første ledd første punktum bør det stå: "Med samtykke etter §§ 7-1 og 7-2 menes samtykke slik det er anvendt i personopplysningsloven."

Til ny ekomforskrift § 7-5 om informasjon til abonnent eller bruker om ruting

Departementet foreslår i sine merknader to alternative løsninger for å sikre at bruker får informasjon om mulig risiko for brudd på taushetsplikten. PT mener at alternativ 2 er den beste løsningen da denne vil være i tråd med PTs regulering forøvrig, der tilbyders plikter følger av loven. PT forventer at tilbyderne overholder de plikter som følger av ekomloven og vil kunne avdekke eventuelle brudd på informasjonsplikten ved tilsyn.

Til ekomforskriften § 8-5 om varsel

Departementet foreslår at også "sluttbruker" skal ha en plikt til å varsle PT om hendelser som kan redusere eller har redusert tilgjengeligheten til ekomtjenester. PT kan se at også sluttbrukere kan inneha relevant informasjon når det gjelder hendelser som har redusert tilgjengeligheten og som PT ønsker å bli varslet om. Terskelen for å varsle er foreslått satt til "merkbar", men for en abonnent vil tilgjengeligheten være "merkbar" redusert allerede i det vedkommende ikke klarer å koble seg til Internett, ikke får summetone i fasttelefonen eller ikke oppnår kontakt med mobilnettet.

PT ser derfor ikke behov for å bli varslet fra sluttbrukere, da antall varsler da fort kan bli en u håndterlig mengde og av u hensiktsmessig art. Det er også en klar risiko for at mange meldinger fra sluttbrukere forårsaker at PT overser en viktig melding fra en tilbyder (eller fra en bruker med ansvar for borgernes liv og helse).

Sluttbrukere oppfordres i stedet til å varsle sin egen tilbyder da det er viktig at PT ikke blir et forsinkende mellomledd. Det bør heller ikke være slik at sluttbrukere varsler PT fordi de ikke har tålmodighet til å vente i telefonkø hos egen tilbyder. Ved store feil er det ikke usannsynlig at en slik kø oppstår, og situasjonen blir ikke bedre av at sluttbrukere med behov for å melde om feil på eget abonnement skaper kø på sentralbordet til PT også. Dette vil faktisk utgjøre en risikofaktor med hensyn til PTs evne til å håndtere en kritisk hendelse

I tillegg til ovennevnte ser PT det som u hensiktsmessig å pålegge sluttbruker en plikt i ekomforskriften som i hovedsak er rettet mot tilbydere. Det ville i så fall i praksis bli en plikt uten praktisk virkning og sanksjonsmuligheter.

For å tydeliggjøre at det er PT som skal motta varsel fra tilbyder foreslås det følgende endringer i ny § 8-5 første ledd:

Tilbyder skal varsle *Post- og teletilsynet* om hendelser som kan redusere eller har redusert tilgjengeligheten til elektroniske kommunikasjonstjenester merkbart.

Subsidiært foreslås at sluttbrukere med varslingsplikt begrenses til den gruppe sluttbrukere som har "ansvar for borgernes liv og helse". Dette er sluttbrukere som i forskriftens § 8-4 er foreslått gitt en særskilt prioritet. Det er også i forskriftens § 8-6 første ledd nr. 6 foreslått at tilbyderne skal ha oversikt over disse abonnentene. Av hensyn til sammenheng i regelverket og den særstilling slike sluttbrukere er foreslått gitt, foreslår PT subsidiært at plikten til å varsle pålegges samme brukere.

Følgende endringer foreslås subsidiært i ny § 8-5 første ledd:

Tilbyder og sluttbrukere *med ansvar for borgernes liv og helse*, skal varsle *Post- og teletilsynet* om hendelser som kan redusere eller har redusert tilgjengeligheten til elektroniske kommunikasjonstjenester merkbart.

Til ekomforskriften § 8-6 om planer for konkursvern

PT ser at det her er behov for en referanse fra ekomforskriften § 8-6 første ledd første punktum til ekomloven § 2-11 også i det nye forslaget, for å gjøre det klarere at § 8-6 er en utfyllende bestemmelse til ekomloven § 2-11. PT foreslår derfor at § 8-6 første ledd første punktum skal lyde:

"Planer etter ekomloven § 2-11 for fortsatt levering av elektronisk kommunikasjon ved konkurs, åpning av gjeldsforhandling eller som følge av betalingsinnstilling skal minimum inneholde..."

Til ekomforskriften kapittel 9a om mobilregulert sone

I 9a-2 annet ledd er det fastsatt at valg teknisk løsning i forbindelse med sone for Kriminalomsorgen skal gjøres i samråd med PT og berørte tilbydere. For disse sonene vil trolig utstyret være en del av den tekniske løsningen som skal avklares med PT og tilbydere. PT påpeker at dette synes å mangle i forhold til Politiet og Forsvaret.

ekomforskriften § 10-1a om brukerklagenemndas finansiering

PT mener at Brukerklagenemndas finansiering bør endres. PT viser til sitt tidligere forslag til nytt første og annet ledd i ekomforskriften § 10-1a:

Brukerklagenemndas kostnader skal dekkes forholdsmessig av tilbydere som i regnskapsåret forut for året gebyr fastsetts har relevant omsetning over X millioner kroner

Tilbyder skal betale en andel av de årlige kostnadene tilsvarende tilbyder sin andel av den relevante omsetningen. Med relevant omsetning menes omsetning innenfor de områder hvor Brukerklagenemnda har kompetanse til å løse tvister.

Innklaget tilbyder skal betale et gebyr per skriftlige klage Brukerklagenemnda mottar vedrørende den aktuelle tilbyder. Klagegebyr skal stå i forhold til nemndas budsjetterte utgifter. Gebyrets størrelse fastsettes i forbindelse med Brukerklagenemndas årlige budsjett.

Brukerklagenemndas styre skal innen 1. desember hvert år utarbeide og vedta et budsjett for en forsvarlig drift det påfølgende kalenderåret. Budsjettet skal umiddelbart oversendes Post- og teletilsynet til orientering.

. . . .

Brukerklagenemndas styre kan, dersom det er nødvendig for å sikre forsvarlig drift, kreve tilleggsinnbetalinger i løpet av driftsåret. Beslutning om tilleggsinnbetaling skal umiddelbart oversendes Post- og teletilsynet til orientering.

Bakgrunn for forslaget

Det er tilbydere som tilbyr leveringspliktige tjenester, tilgang til annen offentlig telefonitjeneste eller Internettilgang som skal bidra til Brukerklagenemndas finansiering. Etter gjeldende regler betaler hver tilbyder en årlig grunnavgift på inntil ti rettsgebyr, samt et gebyr for hver enkelt sak der tilbyder innklages.

Deler av dagens finansieringsordning har vist seg å være problematisk av flere årsaker. For det første kan en årlig avgift på ti rettsgebyr være uforholdsmessig økonomisk tyngende for små tilbydere med få kunder. Myndighetene har riktignok hjemmel til å gi tilbyder dispensasjon fra å delta i klageordningen. Man har imidlertid vært restriktive med bruk av dispensasjonshjemmelen blant annet fordi man har lagt til grunn at dispensasjon fra klageordningen, og dermed også finansieringsplikten, innebærer at slutt kunder hos tilbyder som ikke finansierer nemnda, mister retten til å få prøvd en tvist for Brukerklagenemnda (jf. redegjørelse i forbindelse med § 11-5).

Ettersom ekommarkeder er markeder i stadig endring, vil subjekt for finansieringsplikt (tilbydere som tilbyr leveringspliktige tjenester, tilgang til annen offentlig telefonitjeneste eller Internettilgang) være en variabel gruppe. Dette betyr blant annet at Brukerklagenemndas inntekter vil kunne endre seg fra år til år, og skaper et uforutsigbart inntektsgrunnlag. Dette er en tilstand som PT ikke anser som hensiktsmessig.

PT har inntrykk av at det til tider kan være ressurskrevende for Brukerklagenemnda å administrere den nåværende ordningen. Løpende vurderinger av hvorvidt de ulike tilbyderne tilbyr leveringspliktige tjenester, avtale om kjøp av annen offentlig telefontjeneste eller Internettilgang til fysiske personer eller små bedrifter innebærer uforholdsmessig mye administrativt arbeid. Det fremgår av ekomforskriften § 10-1 annet ledd at tilbydere har plikt til å melde fra til Brukerklagenemnda så snart de begynner å tilby tjenester som omfattes av nemndas kompetanseområde. Praksis viser imidlertid at plikten ikke alltid etterleves, og Brukerklagenemnda må foreta til tider betydelige undersøkelser for å komme i kontakt med de finansieringspliktige tilbyderne.

For å få en finansieringsmodell som er enklere å administrere, foreslår PT derfor at alle tilbydere med *relevant omsetning* over et gitt antall millioner norske kroner i forutgående regnskapsår skal dekke hver sin forholdsmessige andel av Brukerklagenemndas *faste kostnader*. Alle finansieringspliktige tilbydere skal betale en andel av de faste kostnadene tilsvarende tilbyders andel av den relevante omsetningen. Med *faste kostnader* menes Brukerklagenemndas samlede kostnader fratrukket godtgjørelse til nemnda.

Med *relevant omsetning* menes omsetning som kan knyttes til Brukerklagenemndas kompetanseområde, slik det er definert i lov og forskrift. Ved beregning av relevant omsetning skal tilbyders omsetning for alle virksomhetsområder medtas, det vil si omsetning knyttet til leveringspliktig tjeneste, avtale om kjøp av annen offentlig telefontjeneste og Internettilgang. Dersom en tilbyder kun har omsetning i en av disse kategoriene, vil denne omsetningen legges til grunn.

For å oppnå en balansert finansieringsmodell må innslagspunktet for størrelsen på den relevante omsetning gjøres til gjenstand for nærmere beregninger. I forslaget er dette foreløpig angitt som X. PT bør gis hjemmel til å fastsette innslagspunktet for størrelsen på den relevante omsetning.

Tallmateriale som jevnlig innhentes av myndigheten bør danne grunnlag for fastsettelse av relevant omsetning. Dette vil gi en finansieringsordning som er mindre ressurskrevende for Brukerklagenemnda. Det følger at ekomforskriften § 10-1 siste ledd at PT kan fastsette nærmere bestemmelser om nemndas organisering og saksbehandling. PT antar at denne bestemmelsen også gir tilsynet hjemmel til å gi nærmere regler for Brukerklagenemndas administrative gjennomføring av den foreslåtte finansieringsordningen.

Den foreslåtte løsningen vil etter PTs syn gjøre Brukerklagenemndas finansiering mer forutsigbar, samtidig som den forhindrer at finansieringen av Brukerklagenemnda fremstår som uforholdsmessig tyngende for små tilbydere.

PT vil presisere at den foreslåtte modellen legger til grunn at også sluttbrukere som er kunder hos tilbydere som har *under* X millioner kroner i relevant omsetning har rett til å bringe klagen for Brukerklagenemnda, dersom tvisten omfattes av nemndas kompetanse, og klager er en fysisk person (jf. PTs forslag til endring av ekomloven § 11-5). Klageretten skal altså ikke være avhengig av hvorvidt den aktuelle tilbyder finansierer driften av Brukerklagenemnda. Å nekte forbrukere klageadgang fordi tilbyderen deres er unntatt fra finansiering av klagenemnda, vil trolig være i strid med USO-direktivets krav om klageordning for forbruker.

Det følger av forslag til *nytt annet* ledd at alle tilbydere som klages inn for Brukerklagenemnda skal betale et engangsgebyr per klage. Den innklagede tilbyder skal betale gebyr selv om tilbyder får medhold i nemnda. Dette er en videreføring av gjeldende rett. Bakgrunnen for dette finansieringselementet er å gi tilbyder incentiver til å løse tvisten mellom tilbyder og forbruker før klage eventuelt sendes til Brukerklagenemnda.

Som en følge av forslag til ny § 10-1a første og annet ledd, foreslår PT å oppheve gjeldende § 10-1a første ledd. Gjeldende annet og tredje ledd blir etter endringen nytt tredje og fjerde ledd. Gjeldende § 10-1a tredje ledd første punktum foreslås flyttet til nytt annet ledd. Gjeldende tredje ledd annet punktum foreslås opphevet.

Til ekomforskriften § 10-7 om overgangsbestemmelser

Overgangsbestemmelse for § 2-3 er allerede dekket under forslag til loven § 13-2 fjerde ledd og anses overflødig. Dersom departementet beslutter å beholde bestemmelsen i § 10-7 foreslås "er pålagt" erstattet med "påligger", da disse forpliktelsene følger direkte av loven og ikke av PTs pålegg. Det sikrer også konsekvent ordbruk i lovens og forskriftens bestemmelse.

NUMMERFORSKRIFTEN

Til alternativene i nummerforskriften § 17

Formålet med bestemmelsen er å øke tilgjengeligheten til nummer gjennom en formidlingsplikt, slik at brukere i større grad kan gjøre anrop til norske nummerserier, andre lands nummerserier og internasjonale nummerserier. I bokstav d er det presisert at formidlingsplikten også gjelder andre EU/EØS-lands stedsuavhengige nummer.

Forslaget har sin bakgrunn i endringer i USO-direktivet artikkel 28 og Autorisasjonsdirektivet vedlegg A nr. 4. Endringene vil trolig medføre at internasjonale partnere i større grad må implementere andre lands stedsuavhengige nummerserier og ikke bare andre lands mobilnummer og geografiske nummer. Dette gjelder trafikk til nummerserier for ETNS og UIFN. Det gjelder også

trafikk til nummer fra andre lands nummerplaner (også stedsuavhengige nummer), men da med forbeholdet for *where technically and economically feasible*. Vedlegg A nr. 4 viser eksplisitt til USO-direktivet. I USO-direktivet artikkel 28 er det overlappende regelverk, men her favner forbeholdet videre da det også omfatter ETNS og UIFN og de tilfeller der B-abonnent har valgt å begrense tilgang fra A-abonnenter lokalisert i særskilte geografiske områder. Problemstillingen blir derfor hvilket dokument som skal være styrende for implementeringen.

Alternativene departementet foreslår er knyttet til omfanget av unntaket fra formidlingsplikten. PT mener at USO-direktivet bør være styrende i dette tilfellet.

PT mener derfor at alternativ 2, med en mindre endring, ivaretar en riktig implementering. Den mindre endringen er at henvisningen til bokstav a i fjerde ledd bør utgå. PT kan ikke se at det skulle være teknisk eller økonomisk uforsvarlig for pliktsubjekter etter nummerforskriften å formidle anrop til nasjonale nummer innen Norge. Tekniske og økonomiske utfordringer er i første rekke knyttet til internasjonale anrop og da særlig anrop til nummerserier som verken er mobilnummer eller fastnettsnummer og til nummer til fellesfakturerte tjenester. PT foreslår at fjerde ledd kun viser til bokstav b, c og d. PT foreslår at departementet for klarhetens skyld inntar *slik som blant annet nummer til fellesfakturerte tjenester, grønne numre, landsdekkende numre mv.* i bokstav d, in fine.

PT vil imidlertid bemerke at begrensingene i formidlingsplikten må tolkes snevert. Den klare hovedregelen er at de angitte serier skal være tilgjengelige, også andre lands overtakserte serier. Det vises til fortalen til endringsdirektivet 2009/136/EF avsnitt 46:

A single market implies that end-users are able to access all numbers included in the national numbering plans of other Member States and to access services using non-geographic numbers within the Community, including, among others, freephone and premium rate numbers. End-users should also be able to access numbers from the European Telephone Numbering Space (ETNS) and Universal International Freephone Numbers (UIFN). Cross-border access to numbering resources and associated services should not be prevented, except in objectively justified cases, for example to combat fraud or abuse (e.g. in connection with certain premium-rate services), when the number is defined as having a national scope only (e.g. a national short code) or when it is technically or economically unfeasible. Users should be fully informed in advance and in a clear manner of any charges applicable to freephone numbers, such as international call charges for numbers accessible through standard international dialling codes.

Vi viser forøvrig til forslaget ovenfor (merknaden til § 2-5 nytt femte ledd) der det foreslås at nummerforskriften § 17 annet til fjerde ledd flyttes til ny § 2-4a.